

HINTOJEN MÄÄRITYMINEN

Ludwig von Mises

Perimmiltään hinnat määrittyvät kuluttajien arvostuksien pohjalta. Jokainen yksilö, ostamalla tai jättämättä ostamatta ja myymällä ja jättämättä myymättä vaikuttaa osaltaan markkinahintojen muotoutumiseen. Mutta mitä suuremmat markkinat ovat, sitä pienempi on jokaisen yksilön panoksen painoarvo. Sen vuoksi yksilöille markkinahintojen rakenne vaikuttaa tosiseikalta, johon he joutuvat sopeutumaan. Se mitä kutsutaan hinnaksi on aina integroituneen järjestelmän suhde, joka on ihmisten välisten suhteiden vaikutusten kokonaisuus.

Rahahinnat ovat vaihtosuhteita. Rahan jaollisuus, rajoittamaton kaikkia tarkoituksia varten, mahdollistaa vaihtosuhteiden määrittämisen yksityiskohtaisesti.

Hinnat määrittyvät erittäin kapeista marginaaleista; yhtäältä arvostuksista marginaalisen ostajan ja marginaalisen tarjoajan, joka pidättäytyy myymästä, osalta; ja toisaalta arvostuksista marginaalisen myyjän ja marginaalisen ostajaehdokkaan, joka pidättäytyy ostamasta, osalta.

Arvostukset joista seuraa määritettyjen hintojen muodostuminen ovat erilaisia. Jokainen osapuoli liittyy korkeamman arvon vastaanottamalleen tuotteelle kuin poisantamalleen. Vaihtosuhte – hinta – ei ole arvostuksien tasavertaisuuden tulos vaan päinvastoin arvostuksen eriarvoisuuden tulos.

Luonteenomainen piirre markkinahinnoille on, että ne pyrkivät tasapainottamaan kysynnän ja tarjonnan. Mikä tahansa muutos markkinahinnassa korkeudesta, jolla kysyntä ja tarjonta kohtaa, on – esteettömillä markkinoilla – itse-korjautuva.

Ajoittain valtiot ovat turvautuneet monissa hyödykkeissä hintakattoihin, ja toisinaan minimihintoihin. Toisinaan ne ovat määränneet maksimaaliset palkkatasot, ja toisinaan vähimmäispalkkatasot. Ainoastaan suhteessa korkoihin ne eivät koskaan ole turvautuneet minimikorkoihin; kun ne ovat tulleet väliin, ne ovat aina määränneet maksimikorkotasoja. Ne ovat aina katsoneet kieroön säästöjä, investointeja ja rahan lainausta.

Mutta jos valtio kiinnittää hinnat korkeudelle, joka eroaa siitä mihin markkinat rauhaan jätettynä olisivat ne määrittäneet, kysynnän ja tarjonnan tasapaino häiriintyy. Tällöin – maksimihinnoilla – on potentiaalisia ostajia, jotka eivät voi ostaa, vaikka he ovat valmiita maksamaan viranomaisten kiinnittämän, tai jopa korkeamman, hinnan. Tällöin – minimihinnoilla – on potentiaalisia myyjiä, jotka eivät voi myydä, vaikka he ovat valmiita myymään kiinnitetyllä tai jopa alemmalla hinnalla. Hinta ei pysty enää erottelemaan potentiaalisia ostajia ja myyjiä, jotka pystyvät ostamaan ja myymään, niistä jotka eivät pysty. Ellei viranomaisen halua saatavissa olevan tarjonnan määrittyvän sattuman tai väkivallan kautta, ja olosuhteiden ajautumista kaottisiksi, se joutuu itse säännöstelemään määrää, jonka jokaisen yksilön sallitaan ostaa. Se joutuu turvautumaan säännöstelyyn.

Ennen valtion väliintuloa kyseessä olleet hyödykkeet olivat valtion silmissä liian kalliita. Hintakaton seurauksena niiden tarjonta vähenee tai häviää kokonaan. Valtio tuli väliin, koska se piti näitä hyödykkeitä erityisen tärkeinä, välttämättöminä tai korvaamattomina. Mutta sen toiminta supisti saatavissa olevaan tarjontaa. Se on näin ollen valtion näkökulmasta järjetöntä ja typerää. Valtio ei voi sen enempää määrittää hintoja kuin hanhi munia kanan munia.

Jos valtio on haluton alistumaan tähän epätoivottuun ja epätyytyttävään lopputulokseen ja jatkaa yhä pidemmälle, jos se kiinnittää kaikkien tuotteiden ja palveluiden hinnat ja velvoittaa kaikkia ihmisiä jatkamaan tuottamista ja työskentelyä näillä hinnoilla ja palkoilla, se hävittää markkinat kokonaan. Tällöin suunnitelmatalous, saksalaisen *Zangswirtschaft* mallin sosialismi, korvaa markkinatalouden.s

Lähtökohtaisesti hinnat määrittyvät ihmisten suorittamista ostoista ja myynneistä tai pidättäytymisistä ostaa ja myydä. Niitä ei pidä sekoittaa komentoihin, joita valtio tai sen edustajat saattavat voimaan määräyksillään ja pakottamisen ja väkivallan koneistollaan.

Hinnat ovat markkinoiden ilmiö. Ne syntyvät markkinaprosessissa ja ovat markkinatalouden ydin. Ei ole olemassa hintoja markkinoiden ulkopuolella. Hintoja ei

voida rakentaa keinotekoisesti.

Kustannushintojen ajatus on toteuttamiskelvoton. Syy siihen miksi Burgundyn hinta on korkeampi kuin Chiantin ei johdu Burdundyn viinitilojen korkeammista hinnoista Tuscanyyn verrattuna. Kausaalisuhde on juuri päinvastainen. Koska ihmiset ovat valmiita maksamaan korkeampia hintoja Burdungystä kuin Chiantista, viininviljelijät ovat valmiita maksamaan korkeampia hintoja viinitarhoista Burdundyssä kuin Tuscanyssä.

Markkinoiden hinnat ovat talouslaskennan perimmäinen tosiasia. Pyrkimykset eliminoida rahalliset määreet talouslaskennasta ovat harhaanjohtavia. Mikään muu talouslaskennan menetelmä ei ole mahdollinen kuin se, joka perustuu markkinoiden määrittämiin rahahintoihin.

Hinnoitteluprosessi on sosiaalinen prosessi. Se pitää sisällään kaikkien yhteiskunnan jäsenten kanssakäymisen. Kaikki tekevät yhteistoimintaa ja yhteistyötä, jokainen itse valitsemassaan roolissa työnjaon viitekehyksessä. Kilpaillen yhteistyössä ja toimien yhteistyössä kilpailussa kaikki ihmiset ovat tärkeitä lopputuloksen aikaansaamiseksi, nimittäin markkinoiden hintarakenteen, tuotantotekijöiden allokointumisen eri tarpeiden tyydyttämisen osa-alueille ja jokaisen yksilön osuuden määrittymiseen siinä.

Alkuperäinen artikkeli: [The Source of Prices](#)